

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

3. Exorcismus aquae ad iudicium Dei demonstrandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

ferentem manum mittat, sicut tres pueros supradictos de camino ignis eripulisti, & Sufannam de falso crimine liberaſti, ita Domine manum illius ſalvā & allēſam perducas. At ſi quis culpabilis, in craſſante diabolo cor induratum, præſumpſerit manum mittere, tua juſtiſſima pietas hoc declarare dignetur, ut in ejus corpore tua virtus manifeſtetur, & anima illius per penitentiam ſalvetur.

Deus judex juſtus, qui auctor pacis es, & judicas æquitatem, te ſuppliciter roga-

mus ut hoc ferrum ordinatum ad juſtam examinationem cujuſlibet dubietatis faciendam benedicere † & ſanctificare digneris, ita ut ſi innocens de prænominata cauſa, unde purgatio quaerenda eſt, hoc ignitum in manus acceperit, illæſus adpareat, & culpabilis atque reus, juſtiſſima ſit ad hoc virtus tua in eo cum virtute declarandum: quatenus juſtiæ non domine- tur iniquitas, ſed ſubdatur falſitas æquitati, per Dominum noſtrum &c.

Incipit Exorcismus aquæ ad judicium Dei demonſtrandum.

Ex Ordine Dunſtani Archiepiſcopi Dorobernenſis.

III. **P** *Eractis coram ſacerdote trium dierum jejuniis, cum homines vis mittere ad judicium aquæ frigide ob probationem, ita facere debes. Accipe illos homines quos vis mittere in aquam, & duc eos in Eccleſiam, & coram omnibus illis cantet Presbyter Miſſam, & faciat eos ad ipſam Miſſam offerre. Cum autem ad communionem venerint, antequam communicent, interroget eos ſacerdos cum adjuratione & dicat. Adjuro vos ill. & ill. per Patrem & Filium & Spiritum ſanctum, & per veſtram Chriſtianitatem quam ſuſcepisti, & per unigenitum Dei filium, & per ſanctam Trinitatem, & per ſanctum evangelium, & per iſtas ſanctas reliquias quæ in iſta Eccleſia ſunt, & per illud baptiſmum quo vos ſacerdos regeneravit, ut non præſumatis ullo modo communicare neque accedere ad altare ſi hoc feciſtis aut conſenſiſtis, aut ſcitis quis hoc egerit. Si autem tacerint, & nulli hoc dixerint, accedat ſacerdos ad altare & communicet. Poſtea verò communicet illos quos vult in aquam mittere. Cum autem communicaverint, dicat ſacerdos ante altare per ſingulos: Corpus hoc & ſanguis Domini noſtri Ieſu Chriſti ſit tibi ad probationem hodie.*

Incipit Miſſa judicij.

Antiphona. Juſtus es Domine, & rectum judicium tuum, fac cum ſervo tuo ſecundum miſericordiam tuam. *Pſalm.* Beati immaculati.

ORATIO.

Abſolve quæſumus Domine tuorum delicta famulorum, ut à peccatorum ſuorum nexibus, quæ pro ſua fragilitate contraxerunt, tua benignitate liberentur, & in hoc judicio prout meruerunt, tua juſtitia præveniente, ad veritatis cenſuram

pervenire mereantur. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum filium tuum.

Leſtio libri Levitici.

In diebus illis locutus eſt Dominus ad Moylem dicens: Ego ſum Dominus Deus veſter. Non faciatis furtum, non mentiamini, nec decipiat unusquiſque proximum ſuum. Non perjures in nomine meo, nec polluas nomen Dei tui. Ego Dominus. Non facias calumniam proximo tuo, nec vi opprimas eum. Non moretur opus mercenarij tui apud te uſque mane. Non maledicas ſurdo, nec coram cæco ponas offendiculum. Sed timebis Dominum Deum tuum, quia ego ſum Dominus, dicit Dominus omnipotens.

Item alia Leſtio epistolæ beati Pauli Apoſtoli ad Ephesios.

Fratres, Renovamini ſpiritu mentis veſtræ, & induite novum hominem qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia & ſanctitate veritatis. Propter quod dependentes mendacium, loquimini veritatem unusquiſque cum proximo ſuo, quoniam ſumus invicem membra. Irascimini, & nolite peccare. Sol non occidat ſuper iracundiam veſtram. Nolite locum dare diabolo. Qui furabatur, jam non furetur. Magis autem laboret operando manibus ſuis quod bonum eſt, ut habeat unde tribuat neceſſitatem patienti.

Graduale. Propitius eſto Domine peccatis noſtris, ne quando dicant gentes, Vbi eſt Deus eorum. *Versus.* Adjuva nos Deus ſalutaris noſter, & propter honorem nominis tui Domine libera nos. *Alleluia.* Deus judex juſtus, fortis, & patiens, numquid irascetur per ſingulos dies.

Sequitur sanctum evangelium secundum Marcum.

In illo tempore cum egressus esset Iesus in via, procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum dicens: Magister bone, quid faciam ut vitam aeternam percipiam? Iesus autem dixit ei: Quid me dicis bonum? Nemo bonus nisi solus Deus. Præcepta nosti? Ille dixit. Quæ? Non occidas, non adulteres, non fureris, non falsum testimonium dicas, non fraudem feceris. Honora patrem tuum & matrem tuam. At ille respondens ait: Magister, hæc omnia custodivi à juventute mea. Iesus autem intuitus eum dilexit eum, & dixit ei: Vnum tibi deest. Vade, quæcunque habes vende, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo, & veni, sequere me.

Offertorium.

Immitter angelum Dominus in circuitu timentium eum, & eripiet eos. Gustate & videte quoniam suavis est Dominus.

Et hic offerat. Secreta.

Intercessio sanctorum tuorum misericordiae tuae Domine munera nostra conciliet, ut quam merita nostra non valent, eorum deprecatio indulgentiam valeat obtinere. Per Dominum.

Præfatio.

Æterne Deus, qui non solum peccata dimittis, sed ipsos etiam iustificas peccatores, & reis non tantum poenas relaxas, sed dona largiris & præmia, cuius nos pietatem supplices exoramus ut famulos tuos illos non de præteritis iudices reatibus, sed huius culpæ veritatem spectantibus infines; quatinus & in hoc populus tuus præconia nominis tui efferat, & te vitæ præsentis & perpetuæ auctorem agnoscat. Per Christum Dominum nostrum.

Benedictio ad iudicium.

Deus, de quo scriptum est quia iustus es & rectum iudicium tuum, fac cum his servis tuis secundum misericordiam tuam, ut non de pristinis iudicentur reatibus, sed in hoc, prout meruerunt, tua benedictione præveniente, veritatis subsequatur iudicium. Amen.

Et qui iustus es & amator iustitiæ, & à cuius vultu videtur æquitas, fac in conspectu populi tui ut nullis malorum præstigiis veritatis tuæ fuscantur examina. Amen.

Petitiones nostras placatus intende, & culparum omnium præteritarum eis veniam clementer attribue. Et si culpabiles sunt, tua larga benedictio non eis ad suf-

fragium, sed huius culpæ ad insinuandam veritatem proficiat. Amen. Quod ipse præstare dignetur, cuius regnum.

Hic communicent per sacerdotem, Et Dicat sacerdos.

Corpus hoc & sanguis Domini nostri Iesu Christi sit vobis ad probationem hodie.

Antiphona post communionem.

Iustus Dominus & iustitiam dilexit, æquitatem vidit vultus ejus.

Post communionem.

Perceptis Domine Deus noster sacris muneribus, suppliciter deprecamur ut huius participatio sacramenti & à propriis nos reatibus indefinenter expediat, & in famulis tuis veritatis sententiam declaret. Per Dominum nostrum.

Expleta Missa, faciat ipse sacerdos aquam benedictam, & pergat ad locum ubi homines probentur. Cum autem venerit ad ipsum locum, det illis omnibus bibere de aqua. Cum autem dederit, dicat ad unumquemque hominem: Hæc aqua fiat tibi ad probationem. Postea vero conjuret aquam ubi culpabiles mittat.

Incipit adjuratio aquæ.

Deus qui per aquarum substantiam iudicia tua exercens diluvij inundatione milia populorum interemisti, & Noë justum cum suis salvandum censuisti, Deus qui in mari rubro cuneos Ægyptiorum involvisti, & agmina Israëlita imperterrita abire iussisti, virtutem tuæ benedictionis his aquis infundere & novum ac mirabile signum in eis ostendere digneris, ut innocentes à crimine furti vel homicidij vel adulterij aut alterius nævi, cuius examinationem agimus, more aquæ in se recipiant & in profundum pertrahant, conscios autem huius criminis à se repellant atque rejiciant, nec patiantur recipere corpus quod ab onere bonitatis evacuatum ventus iniquitatis allevavit & inane constituit, sed quod caret pondere virtutis, careat pondere propriæ substantiæ in aquis. Per Christum Dominum nostrum.

Alia adjuratio.

Adjuro te creatura aquæ in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te in principio creavit & iussit ministrare humanis necessitatibus, qui etiam iussit segregari te ab aquis superioribus. Adjuro etiam te per ineffabile nomen Iesu Christi filij Dei vivi, sub cuius pedibus mare & elementum divisum se calcabile præbuit, qui etiam bap-

tizari se in aquarum elemento voluit. Adju-
 ro etiam te per Spiritum sanctum, qui
 super Dominum baptizatum descendit.
 Adjuro te per nomen sanctæ & individue
 divinitatis, cujus voluntate aquarum ele-
 mentum divisum est, & populus Israël
 sicis pedibus statim tranavit, ad cujus
 etiam invocationem Heliseus ferrum,
 quod de manubrio exierat, super aquam
 natate fecerat, ut nullo modo suscipias
 hos homines ill. si in aliquo sunt culpabiles
 de hoc quod illis obicitur, scilicet aut per
 opera, aut per consensum, vel per con-
 scientiam, seu per ullum ingenium, sed
 fac eos super te natate. Et nulla possit
 contra te causa facta aut ullum præstigium
 inimici quod illud possit occultare. Adju-
 rata autem per nomen Christi, præcipi-
 mus tibi ut nobis per nomen ejus obedias
 cui omnis creatura servit, quem Cherubin
 & Seraphin collaudant, dicentes, *Sanctus,
 Sanctus, Sanctus Dominus Deus Exercituum;*
 qui etiam regnat & dominatur per infinita
 secula seculorum.

Alia.

Adjuro te creatura aquæ per Deum Pa-
 trem & Filium & Spiritum sanctum, &
 per tremendum diem iudicij, & per duo-
 decim Apostolos, & per septuaginta duos
 discipulos, & per duodecim Prophetas,
 & per viginti quatuor seniores qui assidue
 Dominum laudant, & per centum qua-
 draginta quatuor millia quæ sequuntur
 agnum, & per omnia agmina sanctorum
 angelorum, archangelorum, thronorum,

dominationum, principatum, potesta-
 tum, virtutum, Cherubin atque Sera-
 phin, & per omnia millia sanctorum mar-
 tyrum, confessorum, & virginum. Adju-
 ro te per sanguinem Domini nostri Iesu
 Christi, & per quatuor evangelia, & per
 quatuor Evangelistas, necnon & per sep-
 tuaginta duos libros veteris ac novi testa-
 menti, & per omnes scriptores sanctos ac
 doctores eorum. Adjuro te per sanctam
 Ecclesiam catholicam, & per communio-
 nem sanctorum, & per resurrectionem eo-
 rum, ut fias aqua exorcizata, adjurata, &
 obfirmata adversus inimicum hominis dia-
 bolum & adversus hominem qui ab eo fe-
 ductus furtum hoc vel homicidium aut
 adulterium, unde ratio agitur, perpetra-
 vit, ut nullatenus cum in te submergi aut
 in profundum trahi permittas, sed à te re-
 pellas atque rejicias, neque patiaris reci-
 pere corpus quod ab onere bonitatis inane
 est factum; sed quod caret pondere virtu-
 tis, careat pondere propriæ substantiæ in
 te. Innocentes verò à prædicto crimine
 more aquæ in te recipias, & in profundum
 innocuos pertrahas. Per Dominum no-
 strum.

*Post has autem conjurationes aquæ, exuan-
 tur homines qui mittendi sunt in aquam pro-
 priis vestimentis, & osculentur singuli evan-
 gelium & crucem Christi, & aqua benedicta
 super omnes adspersatur; & qui adfuerint om-
 nes jejurent, & sic projiciantur singuli in a-
 quam. Et si submersi fuerint, inculpabiles re-
 putentur. Si supernataverint, rei esse judi-
 centur.*

Incipit adjuratio ferri vel aqua ferventis.

IV. **I**n simplo unum pondus, in triplo
 tria ferrum aequiparet pondera; &
 in illa adjuratione non adsint, ut prædiximus,
 nisi jejuni. Et dictis levamis, sic sacerdos in
 loco ubi ferrum accenditur, vel aqua infer-
 vescat, adjurationem iniiciendo inchoet.

Deus qui per ignem signa magna osten-
 dens Abraham puerum tuum de incendio
 Chaldaeorum quibusdam pereuntibus e-
 ruisti, Deus qui rubum ardere ante con-
 spectum Moyli & minime comburi permi-
 sisti, Deus qui ab incendio fornacis Chal-
 daicis plerisque succensis tres pueros tuos
 illaesos eduxisti, Deus qui incendio ignis
 populum Sodomæ & Gomorræ involvens,
 Loth famulum tuum cum suis saluti dona-
 sti, Deus qui in adventu sancti Spiritus in-
 lustratione ignis fideles tuos ab infidelibus

decrevist, ostende nobis in hoc parvitas
 nostræ examine virtutem ejusdem sancti
 Spiritus & per hujus ignis fervorem discer-
 nere fideles & infideles, ut à tactu ejus fur-
 ti, vel homicidij, vel adulterij, cujus in-
 quisitio agitur, conscij exhorrescant, &
 manus eorum vel pedes comburantur ali-
 quatenus, immunes verò ab ejusmodi cri-
 mine liberentur penitus & inlæsi perman-
 neant. Per Dominum nostrum.

Alia.

Deus iudex justus, fortis, auctor & ama-
 tor pacis, patiens & multum misericors,
 qui iudicas quod justum est, & rectum
 iudicium tuum, qui respicis super ter-
 ram & facis eam tremere, tu Deus omni-
 potens, qui per adventum filij tui Domini
 nostri Iesu Christi mundum salvasti, & per